

facta, rata habentes, vel in eis faciendis dantes auxilium, consilium, vel favorē, si singulares personæ fuerint, cuiuscumque præminentie, dignitatis, status, vel conditionis existant, earum videlicet singulas, si verò communitates vel universitates extiterint, omnes & singulas earum communitatum, & universitatum potestates, capitaneos, bajulivos, scabinos, advocatos, rectores, iudices, consules, & officiales, quocumque nomine censeantur, ac consiliarios, & privatas personas, quæ huiusmodi sacrilegii principales patratores existerent, excommunicationis sententias incurrere, necnon quamlibet earundem communitatum, seu universitatum, ac illa ipsorum Principum, Marchionum, Ducum, Comitum, Baronum, Nobilium, & aliorum quorumcumque laicorum, & laicalium personarum, talia præsumendum, in quibus talia fierent, civitates, terras, oppida, castra, & alia loca, Ecclesiastico interdicto subiacere volumus ipso facto.

§. 2. Nullusque ab eisdem sententiis per alium quam per Romanum Pontificem, præterquam in mortis articulo, possit absolvi, nec interdictum huiusmodi per alium etiam relaxari. Non obstante si aliquibus communitatibus, vel divisiim à Sede Apostolica sit indultum, quod excommunicari, suspendi, vel interdici non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, & eorum propriis nominibus mentionem, & quibuslibet constitutionibus, privilegiis, & literis Apostolicis contrariis, de quibus etiam plenam, & expressam in nostris fieri oporteat mentionem.

§. 3. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, quarto Idus Decembris, Anno sexto.

BONIFACIUS NONUS PONT. CCV.
ANNO DOMINI MCCCLXXXIX.

Bonifacius IX. Neapolitanus, Petrus, vel Petrinus Tomacellus antea dictus, Presbyter Cardinalis S. Anastasii. Creatus Romæ quarto Nonas Nouembris anno 1389. Coronatus 3. Idus Nouembris, eodem anno. Vixit annos quatuordecim, menses vndecim. Creavit Cardinales octo. Obiit Romæ kalendis Nouembris anno 1404. Corpus ejus in Basilica Vaticana sepultum est. Vacavit sedes dies novem.

Bullar. Mag. Tom. 1.

Institutio Festivitatibus Visitationis B. Mariæ Virginis pro die 1. Iulii, cum adhortatione ad jejunium suæ Vigiliæ. Indulgentiisque pro interessentibus officiis d. Festivitatibus, ex constitutione Urbani VI.

BONIFACIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

VERNI benignitas Conditoris, humanam creaturam ad similitudinem suam creatam misericordie pietate respiciens, eam collapsam fore primi parentis lapsu considerans, illam miro decrevit consilio releuandam, ut scilicet Verbum supernum, quod erat in principio, eam à mortis nexibus liberaret. Igitur pii Patris, qua nos dilexit charitas, temporis veniente plenitudine Verbum ipsum æternum sub forma serui, carnem nostræ mortalitatis assumere, ut eandem mortem nostram moriendo destrueret, ac damnationis sententiam simul & maculam, quam per reatum primi hominis generis humani posteritas incurrisse nocebatur, clemens Verbi æterni bonitas aboleret. Quapropter de clara stirpe regia Davidica prælegit Virginem, in cuius utero mystico spiramine Verbum ipsum carnè susceperet, ut egrederetur juxta verbum propheticum, Virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascenderet, & requiesceret spiritus Domini super eum, perfectam Reginam inclytam matrem eligens, quæ tanto Regi digna fuit sui corporis thalamum præparare, de quo tanquam sponsus præ filiis hominum procederet speciosus, locum Nazareth, quæ flos siue sanctitas dicitur, ad suam conceptionem elegit, in quo per Angelicæ salutationis eloquia ipsius incarnati Verbi mysteria, mira que fuerunt solènia celebrata. Ibi enim sumpsumus nostræ redemptionis exordia, ibique primùm dies sanctificationis illuxit, qui nobis de salute ipse intulit, & de æternitate læticiam. In hoc etenim tantæ fecunditatis loco Virgo regia venustissima à Domino conservata, flos sanctitatis, vas cœlestis gratiæ mundissimum, omnium virtutum floribus redimita, cuius pulchritudinem Sol, & Luna mirantur, Redemptorem gentium Virgo concepit, datura lucem gentibus sub mortis caligine constitutis.

§. 3. Sanè ipsa regina Cœlorum, in cuius se clausit viscera Dei Filius factus homo, ex tanti honoris fastigio sibi per Angelum nuntiato, nequaquam elationis assumpsit spiritum, sed tanquam Ancilla humilis, quamvis mater effecta Domini, humilitatis suæ, quam respexit Dominus, exequens officium, exurgens abiit in montana ad Elisabeth cognatam suam quæ vocabatur sterilis, jam semestri prægnantem, cum festinatione: & quemadmodum ab Angelo humillimè salutationis susceperat oraculum, sic etiam ipsam Elisabeth humiliter salutavit: Elisabeth verò ut salutationem audivit Virginis gloriosæ, repleta Spiritu sancto, & incarnati Verbi mysterium in utero sentiens virginali, voce magna exclamavit, & dixit: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me? Ecce enim ut facta est vox salutationis tuæ in auribus meis, exultavit præ gaudio infans in utero meo: & beata quæ credidisti, quoniam perficiuntur in te, quæ dicta sunt tibi à Domino.

§. 2. Ad quam Virgo veneranda in humilitatis spiritu respondens, illud mirabile Canticum decantavit. Magnificat anima mea Dominum, & exultavit spiritus meus in Deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen ejus. O magnum mysterium, & admirabile commercium, & ineffabile sacramentum, ut matres de pignoribus quæ gestabant in utero, in spiritu præsentirent, & etiam prophetarent, & ut sacri Evangelii prædicat historia, Cœli Regina gravis partu consecranda diuino, pro humilitatis amplioris signaculo præcursoris sui, quem gestabat Filii, Genitricis gravidæ, humanitatis impendat obsequium: quo impenso completoque huiusmodi

B b 3 Visitationis

B. Maria Virgine. Iudea

B. Virgo concepit Elisabeth

Et illa respicit illud admirabile canticum Magnificat, Gen.

Visitationis quasi trium mensium tempore, in domum suam est reversa. Hæc est enim illa de qua sacra canunt...

Præf. 17. ordi- navit festum Visitationis B. Mariæ Præf. 18. ordi- navit festum...

§. 3. Igitur felicitis recordationis Urbanus Papa Sextus prædecessor noster dignum reputans & debitum, ut festum Visitationis ipsius B. Mariæ Virginis quando...

Et indulgen- tiam... in festo...

§. 4. Ac etiam volens idem prædecessor CHRISTI fideles ad colendum tantæ festum Virginis, & etiã celebrandum donis spiritualibus animare, ipsosque mysticis de thesauris militantis Ecclesiæ, benedictionum muneribus cupiens prævenire, & omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui matutinali officio festi eiusdem in Ecclesia, qua idem officium celebraretur, interessent, centum: qui vero Missæ, totidem: qui autem primi festi Vesperis, similiter centum: qui autem secundis, totidem: illis vero qui Primæ, Tertie, Sextæ, Nonæ, ac Completorii officiiis, pro qualibet horarum in festum quadraginta dies: illis autem, qui per octavas festi prædicti Matutinalibus, Vesperarum, Missæ, ac prædictarum Horarum officiiis interessent, centum dies singulis octavarum ipsarum diebus de omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate concessus, de injunctis sibi pœnitentiis misericorditer relaxavit.

Præf. 19. ordi- navit festum...

§. 5. Ne autem pro eo quod ipsius prædecessoris superveniente obitu literæ Apostolicæ super præmissis confectæ minimè extiterunt, huiusmodi constitutio dicti prædecessoris frustreret effectu: Volentes & auctoritate Apostolica decernentes, quod huiusmodi constitutio à dicta die, videlicet sexto Idus Aprilis perinde sortiatur effectu, ac si super ea prædecessoris literæ sub ipsius diei data cõfictæ fuisset, ut superius enarratur: quodque præfentes literæ ad probandum plene constitutione huiusmodi ubique sufficiat, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur: universos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & alios Ecclesiarum Prælatos monemus & hortamur in Domino, per Apostolica eis scripta in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo man-

dantes, & in remissionem peccaminum iniungentes, qua- tenus tam gloriosum festum & celebre annis singulis sex- to Nonas Iulii, ut præfertur, devote ac solemniter cele- brent, ac jejunium Vigilæ huiusmodi suadeant in aug- mentum meriti observari, & faciant per universas Eccle- sias suarum civitatum, & Diocesium celebrari, ac officium peragi supradictum, ut pia ejusdem Virginis MARIÆ in- tercessione ipsi CHRISTI fideles, & hic à noxiis protegi, & in futuro sempiterna gaudia consequi mereantur.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nos- træ voluntatis, constitutionis, monitionis, hortationis, & mandati paginam infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, in- dignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, 5. Idus Nouembris, Pontificatus nostri Anno primo.

Erectio Studii generalis in Ciuitate Ferrariæ, Status Ecclesiastici.

Hanc Ciuitatem pro Sede Apostolica, qua eam in- fendameras, Clemens VIII. recuperavit, ut inf. in ejus consist. 52. Sanctissimus, Romamque in ea instituit in consist. 59. In supremo. Et huic Studio indulta concessit in alia consist. 94. Sancta.

BONIFACIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

IN supremæ dignitatis Apostolicæ specula, licet imme- riti, disponente Domino constituti, ad universas regio- nes fidelium nostræ vigilantie creditas, earumque profes- sus, & commoda, tanquã universalis gregis Domini pastor, commissam nobis speculationis aciem quantum nobis ex alto permittitur extendentes, fidelibus ipsis, ad quærendum literarum studia, per quæ diuini nominis, suæque fidei Catholicæ cultus protenditur, justitia colitur, & publica quàm priuata res geritur utiliter, omnif- que prosperitas humanæ conditionis augetur, libenter fauores gratiosos impendimus, & opportuna commoditatibus auxilia liberaliter impartimur.

§. 1. Cum itaque, sicut nuper pro parte dilectorum filiorum, nobilis Alberti Marchionis Estensis, nostri in nostra Ciuitate Ferrariensi pro nobis, & Romana Ecclesia Generalis Vicarii & Communis Civitatis ejusdem, fuit nobis expositum, quod ipsi Marchio, & commune, non solum ad utilitatem, & prosperitatem huius- modi reipublicæ, ac Incolarum prædictæ Civitatis, & districtus ejusdem, sed etiam aliarum partium vicinarum laudabiliter intendentes, in eadem Ciuitate, loco vti- que ad hoc accommodo admodum, & idoneo, desiderent plurimum vigere Studium auctoritate Apostolica gene- rale, in qualibet facultate licita, ut ibidem fides ipsa di- laretur, erudiantur scholares, æquitas seruetur, iudicii crescat ratio, & in defectus huiusmodi augeantur.

§. 2. Nos præmissis, & etiam eximiam deuotionem, & fidem præsentem, qua ipsi Marchio, & Commune ad nos, & Romanam Ecclesiam gerere dignoscuntur attente considerantes, & quod illas ad eandem Ecclesiam matrem cunctorum fidelium, & magistram, eo amplius debeant augmentare, quo per nos, & Sedem Apostolicam, prosperentur gratis, & privilegiis Apostolicis speciebus honorari, seruenti desiderio appetimus, quod Ciuitas ipsa, quam diuina bonitas Cleri, & populi numero- sitate abundanter, ac tot gratiarum dotibus insigni- vit, & aliorum multiplicium bonorum fecunditate do- tavit, locique amœnitate non modica decoravit, ac di- strictus & partes prædictæ scientiarum muneribus am- plientur, ut viros producant consilii maturitate per- spicuos, virtutum redimitos ornatibus, ac diversarum facultatum dogmatibus eruditos, sitque ibi scientiarum fons irriguus, de cujus plenitudine hauriant universi literarum cupientes imbui documentis.

§. 3. His

§. 3. His igitur omnibus, & præsertim idoneitate dictæ Civitatis, quæ ad multiplicanda doctrinæ semina & gemina salutaria producenda valde congrua & accommodata fore dicitur, ac victualium fertilitate, hospitiorum insignium multitudine, aliisque commoditatibus quamplurimis, quas Civitas ipsa ibidem opportunas habere dignoscitur, & quod quanto magis si privilegiorum Sedis prædictæ muniatur præsidio, amplioribus proficiet incrementis, diligenti examinatione pensatis non solum ad ipsorum Civitatis, ac districtus, & partium incolarum, sed etiam aliorum, qui propterea de universis mundi partibus Civitatem confluent ad eandem, commodum & profectum, studio paternæ sollicitudinis anhelantes, devotis Marchionis, & Communis prædictorum supplicationibus inclinati, ad laudem divini nominis, & fidei Catholicæ propagationem, exaltationemque Ecclesiæ supradictæ, auctoritate prædicta, præsentium tenore statuimus, & etiam ordinamus, ut in dicta Civitate de cætero sit studium generale, illudque perpetuis temporibus inibi vigeat, in sacra, pagina, jure Canonico, & Civili, necnon in medicina, & qualibet alia literarum licita facultate.

§. 4. Et quod docentes, legentes, & studentes ibidem omnibus privilegiis, libertatibus, immunitatibus, & indulgentiis concessis Doctoribus legentibus magis, & scholaribus, & præsertim in eadem sacra pagina in Bononiensi, & Parisiensi Studiis commorantibus, gaudeant, & utantur.

§. 5. Quodque illi, qui processu temporis bravium meruerint in illa facultate in qua Studuerint obtinere, sibi que docendi licentiam ut alios erudire valeant, ac doctoratus, seu magistrii honorem petierint elargiri, per doctorum, seu doctores, aut Magistrum, seu magistrum illius facultatis, in qua examinatio fuerit facienda, Episcopo Ferrariensi, qui pro tempore fuerit, vel Ecclesia Ferrariensi vacante, dilectis filiis Archipresbytero, & Capitulo ejusdem Ecclesiæ, aut illi, vel illis, qui per eosdem Archipresbyterum, & Capitulum deputatus vel deputati fuerit, seu fuerint, præsententur, idemque Episcopus seu Archipresbyter, Capitulum, aut deputatus, seu deputati huiusmodi, ut præfertur doctoribus, & magistris in eadem facultate actu inibi legentibus conuocatis; illis in iis, quæ circa promovendos ad doctoratus, seu magistrii honorem requiruntur, per se, vel alium, seu alios juxta modum, & consuetudinem, qui super talibus in Bononiensi & Parisiensi prædictis, ac aliis generalibus Studiis observantur, examinare studeat, seu studeant diligenter, eis que si ad hoc idonei, & sufficientes reperti fuerint, huiusmodi licentiam tribuat, seu tribuant, & doctoratus, seu magistrii honorem conferat, seu conferant.

§. 6. Illi verò qui in eodem Studio Ferrariensi examinati, & approbati fuerint, ac docendi licentiam, & honorem huiusmodi obtinuerint, ut est dictum, ex tunc abque examine, & approbatione alia legendi, & docendi, tam in prædicto Ferrariensi, quam in singulis aliis generalibus Studiis, in quibus voluerint legere, vel docere, statutis, & consuetudinibus quibuscumque contrariis Apostolica, vel quacumque firmitate vallatis, nequaquam obstantibus, plenam & liberam habeant facultatem.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud S. Petrum, 4. Nonas Martii, Pont. nostri Anno 2.

Exemptio Fratrum Ordinis Carthusianorum à jurisdictione, visitatione & correctione Episcoporum, & aliorum omnium.

Ad hæc vide declarationem Leon. X. in const. 22. Dum intra, & Concil. Trident. sess. 7. cap. 14.

Atque consti. 39. Clem. VIII. Suscepti. Alia nomen de hoc Ordine notum sup. in consti. 7. Alex. III. Cum vos.

BONIFACIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI. Dilectis filiis Priori Generali & Universis Fratribus Ordinis Carthusiensis, tam præsentibus quam futuris, Salutem & Apost. bened.

Acrosancta Romana Ecclesia mater cunctorum fidelium & magistra in agro virtutum vestri Ordinis, cui Altissimus benedixit, & in decore sanctæ religionis sub qua mundanis abiectis illecebris, deuotum ac sedulum exhibetis Domino famulatum, exultat, & jubilat, præsertim dum prospicit, quod vos ad alta virtutum gradibus per exercitium bonorum operum, & præclara sanctitatis merita procedentes, trahitis ad diuinæ Majestatis obsequium alios per exempla, vitam ducendo piissimam, & frequenter divinis laudibus, ex quibus diuinæ gloria Majestatis attollitur, deuotissime insistendo, & huic mundo mortui, ac Domino nostro IESU CHRISTO, qui est vita, viuentes, pro vniversali salute fidelium ad Dominum preces funditis incessanter, propter quæ eundem vestrum Ordinem quum erga nos & prædictam Ecclesiam deuotionis claritate præluere conspicimus, infra claustra nostri peccatoris paternis affectibus contemplantes, circa bonum statum ipsius Ordinis seruentibus studiis vigilamus, & ut Deo propitio idem Ordo protegatur à noxiis, & salubria semper suscipiat incrementa, personæque ipsius pacis & tranquillitatis affluant vberitate, ab omni que sint perturbatione securæ, & oppressio-nibus indebitis præseruentur illæ, Ordinem ipsum prærogativa Apostolicæ libertatis & exemptionis præsidio communimus.

§. 1. Sanè petitio pro parte vestra nobis nuper exhibita continebat, quod licet prædictus Ordo vester cum omnibus Monasteriis, Prioratibus, domibus & locis eiusdem, atque personis degentibus in eisdem ab olim reputatus fuerit, & adhuc etiam communiter reputetur fore à jurisdictione quorumlibet Ordinariorum Iudicum exemptus, & soli Sedi Apostolicæ immediatè subiectus, tamen nonnulli locorum Ordinarii cupientes vestra, & dicti Ordinis priuilegia, & libertates infringere, & alias diversis ex causis vos inquietare, & multipliciter molestare, & personas ejusdem Ordinis ad forum suum trahere, & alias vexare præsumunt, propter quæ nonnunquam vos à contemplatione, & quiete vestra contra religionis vestræ statum retrahi, & sæcularibus negotiis implicari oportet. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut ad evitandum cujuslibet molestiæ & inquietationis materiam, & gravamina, quæ contra huiusmodi exemptionis libertatem possent vobis inferri, & ut tollatur qualibet contra vos occasio malignandi, vos & eundem vestrum Ordinem, cum omnibus Monasteriis, Prioratibus, domibus, ac locis ejusdem, pro incremento vestri status, & pro pace & tranquillitate personarum degentium in eisdem, de nouo plenariè eximere de speciali gratia dignaremur.

§. 2. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, vos & prædictum Ordinem vestrum cum omnibus & singulis Monasteriis, Prioratibus, domibus, & locis ejusdem, quæ nunc habetis, & in posterum vos habere contigerit, & cum personis degentibus in eisdem præsentibus, & futuris, ab omni ordinaria jurisdictione, dominio, visitatione, ac potestate qualibet omnium, & singulorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum quorumlibet Iudicum Ordinariorum, de speciali dono gratiæ de nouo prorsus eximimus, & totaliter liberamus, illaque in jus, & proprietatem Beati Petri ac Sedis Apostolicæ, ac sub eorū, & nostra speciali & immediata protectione præsentium tenore suscipimus. Decernentes Ordinem, Monasteria, Prioratus, domos, & loca & personas huiusmodi, soli, & immediatè Sedi prædictæ fore subiecta; & quod locorū Ordinarii, seu Diocesani, vel alia quævis persona, in vos, seu Monasteria, Prioratus, domos, aut loca, vel personas præfata, vixote prorsus exempta, non possint auctoritate ordi-

Exordium.

Ordinis sui. pl. ubi pro exemptione ab Ordinariis & aliorum jurisdictione.

Ponitur expressio de petitione exemptionis. Ad hoc vide quæ sibi in dicantur in rub.

naria excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sententias promulgare, vel alias etiam ratione delicti, vel contractus, aut rei de qua agatur, vbi cumque committatur delictum, in eatur contractus, vel res ipsa consistat, jurisdictionem aliquam exercere.

Cap. 1. de Privileg. in 6. & car. ris contrariis derogatur. De scis d. capitulum esse renovatum & alia edita per Concil. Trid. & Clem. VIII. cir. in rub.

§. 3. Felicis recordationis Innocentii Papae Quarti praedecessoris nostri circa exemptos edita, quae incipit Volentes, & aliis constitutionibus Apostolicis in contrarium editis, non obstantibus quibuscumque. Nos enim omnes excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, & quoscumque processus, quavis praenas, & sententias continentes, quas & quos adversus vos, & Monasteria, Prioratus, domos, vel loca, aut personas huiusmodi, contra tenorem & formam exemptionis huiusmodi quomodolibet promulgari & haberi contigerit, irritos decernimus, & inanes, ac nullius existere firmitatis. Per exemptionem autem, & libertatem huiusmodi, & alia supradicta, libertatibus, privilegiis, & immunitatibus, vel aliis iuribus vestris, & praedicti Ordinis ac Monasteriorum, Prioratum, & domorum atque locorum praedictorum, nullum intendimus praedictum generari. Quinimodò volumus, quod illa in sua plena remaneant firmitate.

Sanctio penal.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

D. P. An. 2. die 17 Martii.

Dat. Romae apud S. Petrum, 17. kal. Apr. Pont. nostri Anno 2.

IV. Confirmatio constitutionum à Friderico Secundo, & Carolo Quarto Imperatoribus, pro immunitate, libertateque, & iurisdictione Ecclesiastica editarum.

De hac materia vide etiam infra in Leon. X. cons. 10. Regimini, vbi indicabo.

edita A. D. 1391.

BONIFACIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Mindensibus, & Virdensibus Episcopis, & dilecto filio Decano Ecclesie Mindensis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Vestris & honestis supplicum votis libenter annuimus, illaque fauoribus prosequimur opportunis.

Frid. II. edita leges de quibus hic.

§. 1. Dudum siquidem Honorius Papa III. praedecessor noster attente considerans, quod clarae memoriae Fridericus Secundus, Imperator Anglus, ad laudem Romanae Ecclesiae, & sacri decus Imperii, &c.

Honor. III. edita consuetudines, ut ibidem.

Omittitur residuum, quia has leges Friderici habes supra in cons. 1. Honor. III.

§. 2. Diciturque praedecessor noster constitutionem ipsam de consilio etiam fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, qui tunc erant, auctoritate Apostolica confirmando approbavit, & ipsam mandavit inuolabiliter observari, necnon statuarios, & scriptores, ac violatores praedictos, excommunicatos auctoritate Apostolica praedicta publice nuntiari.

Carol. IV. edita leges.

§. 3. Et deinde ad audientiam dictae memoriae Caroli Quarti, etiam Romani Imperatoris, &c. Omittitur narratio huius cons. Caroli IV. quia eam posui hic in fine.

Sed d. Balep. male ob. scribuntur.

§. 4. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum SS. Blasii intra, & Cyriaci extra muros Ecclesiarum Decanorum, & Canonicorum & personarum, ac totius Cleri Brunsvicensis, Hildesemensis, Halaustratenis Diocesisum petitio continebat, quod quorundam laicorum, & Dominorum temporalium huiusmodi Civitatum, & diocesium praedictarum, & in locis circumvicinis malitia inolevit, quod huiusmodi Imperiales constitutiones, & sanctiones transgredi non verentur, & Ecclesiasticas libertates violare praesumunt, pro parte eorundem Dominorum Decanorum, Canonicorum, & personarum praedictarum fuit nobis supplicatum, ut eis super praemissis de opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 5. Nos igitur vestigiis praefati Honorii Papae praedecessoris nostri inherentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos, seu alium, vel alios, constitutiones praedictas in praefatis Civitatibus, & Diocesis, & in aliis locis circumvicinis, vbi, & quando expedierit, auctoritate nostra faciatis inuolabiliter observari, transgressores, seu violatores, & contemptores, ac sacrilegos praedictos, necnon contradictores quoslibet & rebelles per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii saecularis, non obstante constitutione, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo hominum, &c.

Dat. Romae 6. Kal. Iunii Pont. nostri Anno 2.

Sequitur Constitutio Caroli IV.

Carolus Quartus Divina favente Clementia, Romanorum Imperator semper Augustus, & Bohemiae Rex, &c. Ad perpetuam rei memoriam.

Et si Imperialis benignitatis clementia quorumlibet deuotorum fidelium, quos sacrum Romanum ambit Imperium, ex officii debito teneatur necessitatibus, & iniustis oppressionibus consulere, & de opportunis remediis providere; ad illos tamen maxime dirigitur nostrae mentis affectio, quos indebite pati cognoscimus, quorumque oppressionibus status Ecclesiasticae libertatis, quam semper nostris temporibus augeri volumus, in nihilum redigitur, & minus debite praegravatur.

§. 1. Sane ad Imperialis Majestatis audientiam, pro parte honorabilium Praepositi, Decani, & aliorum Praelatorum, & Capituli Magdeburgensis, Maguntinensis, & Colonienfis, Ecclesiarum deuotorum nostrorum dilectorum, per insinuationem querulosam suppliciter fuit deductum, quod saeculares quidam in potestatibus, & officiis publicis constituti, videlicet Duces, Comites, & Barones, & alii domini temporales, necnon Consules civitatum, oppidorum, villarum, & locorum rectores districtarum Magdeburgensis, Maguntinensis, & Colonienfis prouinciarum, Dei nomine postposito, Statuta singularia & iniquas ordinationes motu proprio, & de facto contra personas Ecclesiasticas, Ecclesiarum libertates, & privilegia condiderunt, eisque publice, & de facto insistere praesumpserunt contra legitimas, Civiles, & Canonicas sanctiones, vtpote, quod nulla bona temporalia ad potestatem Ecclesiasticam transferantur, neve Clerici in sacris constituti ad agendum, & testificandum in Civilibus, & maxime in piis causis aliquatenus admittantur, quodque excommunicati laici, & publice denuntiati, in Civili foro minime repellantur. Item praefati domini temporales, Consules, & Rectores per saecularem potestatem res, & bona Clericorum occupant, & arrestant, oblationes fidelium diminuunt, & restringunt, exactiones, & tallias indebite de bonis Ecclesiae, & redditibus exigunt, & extorquent, possessiones Ecclesiae, & personarum earum deastant incendiis, & rapinis. Contractus inter Clericos, & laicos factos legitimos ad libros civitatum, villarum, & locorum reculant inscribere, & sigillare. Donata & legata ad fabricas, & Ecclesiarum structuras, contra Praelatorum voluntatem, & aliorum quorum interest praesumunt vsurpare contra iustitiam, in fraudem & odium Clericorum: de rebus & bonis etiam Clericorum, quas non causa negotiationis, sed pro vrbibus propriis per terras ducunt, seu duci faciunt, teloneum exigunt, & recipere non verentur. Et confugientes ad Ecclesias, & Coemeteria inde extrahere contra sanctiones Imperiales praesumunt.

§. 2. Quae omnia, & quaelibet ab inde secuta, cum per factas, & Civiles, & Canonicas sanctiones expresse reprobata sint, & in fraudem Ecclesiasticae libertatis de facto praesumpta, de Principum, Ducum, Comitum, Baronum

Baronum fideliumque nostrorum consilio, & certa scientia, auctoritate Imperiali cassamus, irritamus, & annullamus, cassaque & irrita, nullius esse momenti penitus deducimus, & expresse pronuntiamus: Præcipientes sub indignatione Imperiali hanc, uniuersis, & singulis ditionum Magdeburgensis, Maguntinensis, & Colonienfis prouinciarum, & locorum vicinorum Principibus & Dominis temporalibus, Consulibus, & potestatibus, & in officiis publicis constitutis, quatenus mox uisus, & intellectis præsentibus, dicta ipsorum statuta, & ordinationes sicut in præiudicium Ecclesiasticæ libertatis edita sunt, omnino reuocent, & de luce tollant. Quodque secundum ea nõ iudicent amplius, nec sententias dicent, aut eisdem in iudicio, aut extra iudicium quomodolibet pro se, & contra Ecclesiasticam libertatem potantur. Itē pronuntiamus, & declaramus Imperiali auctoritate, quod quicumque laicus cuiuscumque status, vel conditionis existat, ausu sacrilego, & propriæ temeritatis audacia sacerdotem, vel clericum sæcularem, vel religiosum diffidauerit, vel captiuauerit, proscripterit, spoliauerit, occiderit, mutilauerit, aut in carcere detinuerit, aut huiusmodi maleficia perpetrantes scienter receptauerit, vel fauorem in his præstiterit, præter pœnas à sacris Imperialibus, & Canonicis sanctionibus eis inflictas, sint ipso facto infames, & omni honore priuati, nec ad placita, vel Concilia Nobilium admitti quouis modo possint.

§. 3. Volumus etiam, hortamur, & requirimus ipsos Prælatos Ecclesiasticos, ut hanc nostram legem, & constitutionem in Synodis, & Ecclesiis publicari procurent, & requisiti pœnarum, & sententiarum executiones denuntient, ne in præmissis excedentes, per simulatam ignorantiam suas malitias valeant exulare.

§. 4. Nulli ergo hominum omnino liceat hanc nostræ cassationis & immutationis, seu pronuntiationis, denuntiationis, & declarationis paginam ausu temerario infringere, aut quomodolibet ei contraire sub pœna quinquaginta marcarum puri auri, quas ab eo qui contrafecerit, toties quoties factum fuerit, irremissibiliter exigi volumus, & eorum medietatem nostri imperialis arietis, residuam uero partem iniuriam passorum uisibus decernimus applicari.

Data Tangerundem, Anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo septimo. Indictione quintadecima, quinto kal. Iulii, Regnorum nostrorum Anno trigésimo, Imperii uero 23.

Canonizatio S. Brigittæ, alias Brigidæ de Regno Suetiæ, cum suæ festiuitatis institutione, pro die 23. Mensis Iulii, indulgentiarumque largitione pro uisitantibus ejus sepulchrum.

Canonizationem istam comprobauit Mart. V. Florentiæ, die prima Iulii, Pont. sui anno secundo: sed ejus Bulla consulto prætermissa est, uti simpliciter confirmatoria.

BONIFACIUS EPISCOPUS, Seruus Seruorum Dei. Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac Dilectis filiis electis & Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum Capitulis, ubilibet constitutis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

A B origine mundi, post primi parentis lapsum, cum eam ob rem uniuersum genus humanum æternæ morti teneretur obnoxium, cunctipotens, & misericors Deus ex alto prospiciens, ne in totum perderet hominem quem creauerat, sed suæ diuinitatis faceret esse participem, cum primos ex spiramine Sancti Spiritus afflatus Prophetas, aduentus Filii sui in carnem, sub typicis ænigmatibus, ac diuini reuelationibus nuntios præmisisset, eundem unicum Filium suum ante sæcula genitum, adueniente plenitudine temporis, in utero prælectæ Virginis matris, quæ imperscrutabili Sancti Spiritus obumbratione, Angelo nuntiante concepit, de proprio sinu transmisit, qui ex eadem Virgine natus, & progres-

sus in tempus, cepit facere, & docere, omnibusque monstrare, qualiter sacri baptismatis fonte renatis, de æterna morte uia pateret ad uitam, & coadunatis Discipulis, ne quis fidelis huius transitorie, & fugitiuæ uitæ molestias, vel tædia, seu temporalis acerbæ necis pœnas, pro æternæ adeptione uitæ perhorret, sese hostiam immaculatam, consummato debito cursu, in ara crucis morte cruenta obtulit Deo Patri, & militanter Ecclesiam suo pretioso sanguine fundauit, consecrauit, & æternaliter stabilivit.

§. 1. Tandem uero de mundo transiturus ad Patrem, Principi Apostolorum cælesti clauigero, in suam suorumque successorum summorum Pontificum personas, collatis clauibus, ligandi uidelicet, & soluendi tradita potestate, supremum Pontificum, specialem curam sui gregis, & regimen uniuersale commisit, pollicitus nihilominus Ecclesiam in æternum se non deserturum eandem.

§. 2. Ad cuius uerem utilitatem diuisiones gratiarum per Spiritum sanctum tribuit suis fidelibus. Nam secundum Apostolum, unicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem. Alii quidem per spiritum datur sermo sapientiæ. Alii sermo scientiæ, secundum eundem spiritum. Alii fides, in eodem spiritu. Alii gratia sanctorum, in uno spiritu. Alii operatio uirtutum. Alii prophetia. Alii discretio spirituum. Alii genera linguarum. Alii interpretatio sermonum. Hæc autem omnia operatur unus atque idem Spiritus, diuidens singulis prout uult. Quamque militanter Ecclesiam Pater hominum sustulit in eodem spiritu sancto structura admirabili pretiosorum lapidum, mira uarietate decoram, ipso summo angulari lapide **CHRISTO IESU**, quos elegit ante mundi constitutionem conformes fieri imaginis eiusdem Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus, in quos eos gratificauit, donans charismata meliora, qui suo exemplo uiam ostenderent excellentiorem.

§. 3. Hinc igitur Apostoli Sancti, prodire per uniuersum Orbem, genus humanum, quod sub peccati iugo tenebatur, ad uitam, & salutem excitantes, & cum firmissima constantia prædicantes uerbum Dei, ut in omnem terram exiret sonus eorum, & in fines orbis terræ uerbarum.

§. 4. Splendidi quoque Martyres fidei lorica induiti, & incôcussa stabilitatis baltheo succincti, lauerunt stolas suas in sanguine innocentis Agni, & imitati candidato exercitu **CHRISTUM IESUM**, ad structuram supernæ Hierusalem, hoc est triumphantis Ecclesiæ, cum gloriosa uictoria palmas gestantes in manibus, sese uiuos lapides addiderunt, exemplum uenerabile, & æternam dignamque memoriam militanti Ecclesiæ relinquentes.

§. 5. Progressi sunt & Doctores lucidissimi, qui pseudo-Christianis, falsisque Prophetis superstitiosas, & uarias opiniones in uera fide Catholica adducere, ipsamque fidem subvertere satagentibus, se opposcentes, talium confutatis erroribus, miro eloquio, & solidis, ac rectis sententiis operante sancto Spiritu ipsam fidem, & militanter Ecclesiam illustrarunt, quibus eadem Ecclesia communita progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata.

§. 6. Sequuntur & limpidi Confessores ornatu gemmis, & uirtutibus coruscantes, Domino rationem de talentis creditis reposcenti, cum se assidua, & uigili sanctorum operationum exercuerunt mercatura, utpote fideles, & boni serui, multiplicatum de suis laboribus fructum afferunt, ac donum reponunt in arcam.

§. 7. Etiam Anachoretæ, & solitudinis, ac eremi sectatores, blandientis & captiosi, sed uenofosi mundi uana spectacula fugientes, ut securi ad patriam peruenirent, latibula petierunt, & antris abditi, paruo & rudi uictu scaturientis aquæ, & leui potu, carnem propriam macerantes, & sathanæ stimulos reptimentes, palastro, vel tegmine hirtu amicti, ut plurimum nudis pedibus, & squallida humo, aut stramineo cubili fessa membra somno resopentes, in sacra contemplatione, & supernæ maiestatis laude vacantes, demum ex hac lacrymarum valle, & miseriarum aceruo, ad Dei præsentiam euocati, immarcescibilibus deliciis potiuntur.

Transitus ad Patrem h. Petrum sui gregis uniuersalem pastoralem etc. promissa Eccl. suam usquam deseraturum. Missi deinde Spiritu sancto in mundum, qui suis fidelibus multas times erant tribuit.

Apostoli in te prodire, qui uniuersum Orbem prædicatione uerbi Dei illuminarunt.

Martyres sancti in sanguine innocenti Agni, & imitati candidato exercitu.

Doctores eruditi qui eam illustrarunt.

Confessores in uita Domini uarios labores impendunt.

Anachoretæ qui uita sancta, & carnis macerantissime plurimum profecerunt.

Virgines etiam qua cordis sinceritate, corporis castitate Deo se desponsarunt.
 §. 8. Adfunt & Virgines nitidæ mundo corpore, & corde sincero, mentem sanctam spontaneam, & oleum secum suis deferentes in vastis, venienti sponso obviam exeunt, eique desponsantur, qui est pater illis hominum speciosus.

Vidua insuper ac alia persona, qua sanctis operibus fructum Deo reculerunt.
 §. 9. Deuotæ autem, & continentes Viduæ, & aliz sexus utriusque personæ, piis sanctisque operibus semper instantæ, & se ante Dei tribunal cum plenis manipulis representant, & cum sanctis Angelis canunt gloriam in altissimis Deo, & in terra pacem bonæ voluntatis hominibus deprecantur. Hæc omnia profecto illi idem spiritus de quo supra, operatur ministerio multiformiter admirando. Et secundum sanctam promissionem CHRISTVS IESVS hanc vineam suam militantem Ecclesiam, post ejus admirabilem ascensionem, talibus cultoribus, & cultricibus, vsque in diem hodiernum visitavit, fovit, defendavit, firmavit, iuvit & auxit, & per sui gratiam sic in futurum faciet temporibus successivis.

Inter quas Vidua B. Brigide Deo desponsata fuit.
 §. 10. Nouissimis verò diebus, ut etiam ab aquilone aliquid boni esset, ille cælestis agricola eandem vineam suo de more visitans, mulierem fortem procul, & de vltimis finibus, suum secum pretium deferentem, ad huiusmodi vineæ culturam adduxit inesse, beatam scilicet viduam Brigittam, quam vulgares Brigidam appellant, tam sacro superius descripto cœtui merito sociandam, seu verius sociatam. Cuius, propter quod præsentem operam nobis damus, ut originem, vitam, mores, & merita, necnò miracula quæ in præmium sanctitatis ejus benedictus Deo mundo monstrare dignatus est, ne de tam celebri muliere ætas præsens immineat ignara, & surda posteritas famam ingrata accusare, vel prætereundum, ea quæ non prætereunda silentio excerptimus, vestraque charitati harum serie volumus intimari.

Quæ ex parentibus de stirpe Regum Suevia ortæ est.
 §. 11. Hæc nempe mulier gloriosa ex patre Birghero, & matre Sitghride conjugibus de nobilissima regia stirpe Catholicorum Suetiæ Regum procedentibus, nec minus fide orthodoxa, & animi constantia, ac virtutibus quam nobilitate claris, duxit originem.

Cuius mater in maris procellis præteritam fuit, eo quod in vtero eam gestavit.
 §. 12. Quæ quidem mater dum eam gestaret in vtero, maris in quodam sinu passâ naufragium, cum multos promiscui sexus in eodem naufragio procella absorbuisset, sana peruenit in litus, & nocte sequenti in visione adstitit sibi persona admirando vestitu refulgens, & ne viduæ tam venerandæ sine prænuntio foret aduentus, dixit: saluata es propter bonum quod habes in vtero. Ideo nutriti illud cum charitate Dei, quia tibi à Deo datum est.

Eam nata Sacrodoti parochialis illius sanctus prænuntiata fuit.
 §. 13. Cumque puella Brigitta de genitricis alio in mundum recenter fuisset educta, sacerdos parochialis in Ecclesia propinqua approbatæ vitæ, & ætatis perfectæ, dum nocte orationi vacaret, nubem lucidam, & in medio nubis Virginem sedentem vidit, librum habentem in manu, sibi que dicentem, Nata est Birghero quædam filia, cuius vox per mundum admirabilis audietur.

Infans eruditè loquebatur.
 §. 14. Nata ergo puella vsque ad finem triennii quasi elinguis visa est, sed mox contra naturalem decursum non balbutiendo infantium more fari, gestientiumque audierunt, sed completa, & formata verba de auditis per eam loquebatur, & visis.

Puella orationibus, ieiuniis, & aliis piis operibus vacabat.
 §. 15. Procedens verò in annis, pueritiam mira devotione transiegit, orationibus videlicet, ac ieiuniis, & alias nunquam à bonis operibus otiosa.

Iussu nobilissimi Principis compulsa desponsatur.
 §. 16. Tandem licet in statu virginali servire Domino totis desideriis affectaret, tamen per parentes compulsa quondam Vulfoni de Vlpasum Principi Nericæ, nobilissimo quippe & Christianissimo juveni in matrimonium desponsatur.

Hi omnes per annum à concubitu abstinerunt.
 §. 17. Et cum insimul convenire deberent, quantum idonei essent ad viriles amplexus, maritus videlicet in decimo octavo, & sponsa in tertio decimo anno constitenti, communi tamen voluntate Tobiam juniorem, & Saram Raguellis imitati, annum continuum & vltra à concubitu abstinerunt, Deum humiliter deprecantes, ut si coniungi foret expediens, in commixtione non peccarent, & Deus illis talem prolem cõcederet, quæ ad seruitium ejus esset. Simul postea conuenerunt in timore ac tremore, non libidini, sed posteritati vacantes. Cum in-

terim deuota mulier nec ieiunia, nec orationes, nec alia pia, & solita opera præteriret.

§. 18. Et cum semper B. Virgini præcipue deuota foret, ac tempore procedente, post partu periclitaretur, & obstetrices, ac mulieres adstantes de vita illius desperarent, visa est quædam imperiosa, sed incognita mulier, albis sericeis induta vestibus intrare cubile, & assistere strato, & singula iacentis membra pertractare, mox cum talis mulier disparuisset, eadem puerpera sine dolore partu integro exonerata remansit.

§. 19. Et cum etiam dicti jugales adhuc essent iuuenes & recentes, maritus felicitis vxoris sanctis monitionibus persuasus, cor enim virtutis non indigens, consilium in se, reddidit ei bonum & non malum, omnibus diebus vitæ suæ, ipsaque mulier indixerunt sibi sponte inuicem, & perpetuam continentiam seruauerunt.

§. 20. Et nihilominus coniuges, deuoti in Dei timore, & amore proximi semper fervētiores, limina B. Iacobi Apostoli in Cõpostella, cõmuni voto peregrè visitarunt.

§. 21. Et ad propria reversi cum deliberassent ut liberis deuotioni vacare possent, pro sexus diversitate diversa ingredi monasteria, dictus princeps in tali deliberatione quieuit in Domino.

§. 22. Sancta autem vidua, quæ ab ineuntis ætatis principio Deo dicata fuerat, ut jejuniis & orationibus indefesse vacaret, soluto coniugio, & sui juris effecta, quasi navis infortioris de longe portans panem suum, à Spiritu sancto præmonita, egrediens de terra & cognatione sua, ad Almam Vrberem, ac Hierosolymam deinde perrexit, & loca singula in quibus Dominus noster IESVS CHRISTVS annuntiat, natus, educatus, baptizatus, conversatus, mirabilia operatus, illusus, crucifixus, & sepultus fuit, & ad cælum ascendit, insigni deuotione & veneranda conspexit. Ad vrberem quoque regressa, cum antea sine in sua patria & partibus circumstantibus, siue in Germania, siue in Gallis, siue in Hispania, siue in Italia, siue in aliis cismarinis, aut vltimarum partibus Sanctõrum ac Sanctarum corpora, seu memorandæ reliquæ quiescerent, pauca admodum absque personali visitatione dictæ sanctæ Viduæ fuissent prætermissa, in eadem Vrbe reliquum vitæ peregit.

§. 23. Sed post mariti mortem, ob reuerentiam sanctæ Trinitatis, ad nudam carnem quandam chordam de canopo cum plerisque nodis detulit strictè ligatam, & similiter circa singulas tibias subtus genua singulas chordas similiter connodatas, etiam tempore infirmitatis, nec pannis lineis præterquam in capite, vsa veste hispida circa carnem, superius verò non secundum personæ conditionem, sed multum humiles & abjectas.

§. 24. Et non solum eas quas sancta mater iubet Ecclesia vigilias seu jejunia obseruabat, sed alia multa superaddebat, ut etiam vltra Ecclesiæ mandat quater in hebdomada jejunaret, & similiter quater in hebdomada, conjugè nondum vita functo, & post obitum ejus continue vsque ad paucos annos ante suum felicem transitum, solitis pannis induta, super tapeto, absque paleis, culcitra, vel similibus, ad terram vel pavementum posito corpus ab orationibus, abstinentiis ac divino labore festum, tenui & brevi somno recreabat. Singulis sextis feriis ob memoriã sacratissimæ passionis Domini Nostri IESVS CHRISTI pane dumtaxat & aqua contenta jejuniū non omisit, cum etiam multos alios dies, ob diversorum Sanctõrum reuerentiam simili abstinentia pertransiret, & siue jejuniū abstineret, siue aliter discumberet, cū sobriissima foret, de mensa surgebat nõ saturata, sed refecta, eisdem quoque sextis feriis de candelis cereis accensis, stillas candentes & ignitas eliquabat super nudam carnem, ita ut adustæ circatrices continue remaneret, & gentianam amarissimam herbam seu radicem ejus retinebat ore.

§. 25. Romæ insuper degens non rigorem frigoris, non æstiuos calores, non impedimeta viæ lutosæ, non pluuiarum, aut niuium seu gradinũ asperitates curans, staciones per Ecclesiã ordinatas, variasque alias sanctas Ecclesias, licet eques pro suis facultatibus ire potuisset, tamen supra extenuati corporis vires enitens peditans visitavit quacũque die. Tot nique longis genuflexionibus vsa fuit, ut genua ejus rigerent in duritiem, ut ita dixerimus, camelorum.

§. 26. Admirabilis & spectatae humilitatis extitit, ita ut nonnunquam cum pauperibus peregrinis incognita, simul sedens, apud Monasterium sancti Laurentii in Palisperna de Urbe, Ordinis sanctae Clarae, eleemosynam reciperet, & osculetur cum gratiarum actione, & frequenter propriis manibus, & ob Dei reverentiam, reparabat pauperum vestimenta.

§. 27. Tenacem obedientiam Praelatis & suis Superioribus & confessoribus observabat, adeo quod absque saltem confessoris licentia, penè oculos attollere non praesumeret.

§. 28. Et superstitute marito cum singulis sextis feriis confessa fuisset, post ejus transitum, veram confessionem, semel saltem in die cum magna contritione studuit iterare, tam amare leviter, sicut alii gravissima deplorans, & nihil de suis verbis, moribus, cogitationibus & actibus praeteriens indiscussum.

§. 29. Verbi Dei praedicationibus quas viri probati facerent, assidua aderat & intenta.

§. 30. Singulis quoque diebus Dominicis & solemnibus, cum devotione & lachrymis sumpsit venerabile Christi Corporis Sacramentum.

§. 31. Considerans semitas domus suae, ne panes comederet otiosa, manus suas aperuit inopibus, & palmas suas extendit ad pauperes: in exhausta enim charitatis officia erga egentes, infirmas, & abjectas personas, ob Dei reverentiam exercuit indefesse.

§. 32. Nam dum etiam adhuc maritus superesset die qualibet duodecim pauperes consuevit propria in domo cibare, illis inserviens & necessaria ministrans. Et quintis feriis memor coenae Domini, propriis manibus lavit pedes eorum.

§. 33. De propria quoque facultate reparavit in partibus suae originis multa hospitalia desolata, & pauperes & infirmos ibi degentes pia, benigna, misericors, & sedula ministratrix cum summa pietate visitavit. Ulcera eorum absque horrore vel fastidio attraxit, lavit, circumligavit, & fovit.

§. 34. In loco etiam de Vvazsteno Lyncopensis diocesis de suis facultatibus unum venerabile monasterium canonicè construi fecit, pro sexaginta monialibus sub clausura viventibus, & viginti quinque fratribus Ordinis S. Augustini, S. Salvatoris nuncupati, qui tam moniales quam fratres certas constitutiones per ipsam Beatam Viduam editas, & postea per Sedem Apostolicam approbatas observare tenentur, sufficienti dote nihilominus assignata.

§. 35. Admirabilis patientia vixit in ea, ut infirmitates proprii corporis, injurias illatas, mariti, & Caroli filii mortem, & adversa reliqua toleraret, patientissime, sine murmure, sine querela, semper in unum, cum humilitate summissima Dominum benedicens.

§. 36. In fide semper constantior, praestantior spe, vera charitate ardentior, justitiam summe dilexit & aequitatem.

§. 37. Stimulos carnis, & varias illecebras, pravitatem & arrogantiam, pompam, & inanem gloriam magnanima curiositate contempsit.

§. 38. De singulari continentia, & modestia sua satis est superius recitatum. Sed quis inveniretur illa prudentior, cum optima discretionem ab aetate primæva usque ad horam ultimam, quantum sinebat humana fragilitas, cuncta secernens: non dixit bonum malum, neque malum bonum; nec posuit lucem tenebras, nec tenebras ipsam lucem.

§. 39. Quibus quidem sanctis & absque intermissione continuatis operibus, hæc generosa Vidua per gratiam sancti Spiritus promeruit, multis eorum cogitationes, & affectiones intimas, & gesta secretissima propalare, & visiones, ac revelationes varias videre, & audire, ac spiritu prophetico multa praedecere, quorum nonnulla effectum completa fuere, prout hæc & alia in ejus revelationum volumine, plenissime describuntur.

§. 40. Quinta verd præcedente die pronuntiavit suavitatem adesse.

§. 41. Et cum fuisset annum septuagesimum supergressa, adveniente jam termino prænuntiato, vocata fa-

milia, quæ fieri oportere edixit, ac demum Birghero filio, & Catharina filia tunc supersticibus accersitis, & de multis comanonitis, ut super omnia in Dei timore, & amore proximi, ac sanctis perseverarent operibus, ultima confessione debite facta, sumpto viatico, & extrema unctione delibuta, cum usque ad spiritus emissionem sua memoria integra perdurasset, dum Missa coram se celebraretur, post adoratum corpus CHRISTI, oculis elevatis ad caelum, dicens: In manus tuas Domine, commendo spiritum meum, vocanti benemeritam animam reddidit Creatori.

§. 42. Exemplum de transitu hujus Viduae venerandæ magna fit fama per Urbem, concurrunt frequens populus cum summa devotione, ac reverentia sacrum videre corpus. Deum unanimiter glorificans & collaudans, ad Monasterium S. Laurentii supradictum, ubi se indicarat, funus in longe majori populi frequentia defertur, & præ nimia multitudine usque ad biduum apte non potuit sepeliri, quod tamen cum eximia Dei laude fuit humatum.

§. 43. Dum autem celebris hæc Vidua Neapoli degeret, Nolanensis quædam mulier Picciolella nomine, quæ violentum mali spiritus in humanam se imaginem transformantis patiebatur accubitu, cui nec fortium vigiliæ aut excubiæ obistere poterant, ad Viduam sanctam accessisset, eam super tali materia & expedienti remedio consulens, mox vidua præcellens, & secreta mulieris prævidens, quæ sicut à muliere, an secum aliquid arte magica compilatum, vel quid tale deferret, cum illa respondisset quod non, egregia vidua subiecit, Quære in capillis seu tricis tuis, & contrarium invenies. Confusa & recordata mulier, quod certum breve cum characteribus & incantamine propriis habebat in crinibus, suum fuit errorem sponte falsa. Insignis autem vidua injunxit, & suavitati illi, ut devotè confiteretur, & veraciter pœniteret, & communicaret, ac etiam jejunaret, quod & fecit, ac meritis & precibus memoratæ Viduae, nunquam similem accubitu passiva fuit.

§. 44. Cum autem spectabilis hæc vidua de longa peregrinatione ad Ottonam Theatinæ diocesis terram, in qua Beatissimi Thomæ Apostoli reliquiarum pars magna servatur, vice secunda supervenisset (fuerat enim antea longe per visionem sibi revelatum, quod secunda vice sui adventus ad ipsam terram, devotum ejus desiderium impleteretur: & dum stans reliquias devotione solita vitaret, idem Apostolus devotæ Viduae apparens, dixit: Dabitur tibi diu desideratum, & mox nemine tangente, vel alias impellente, de capsa reliquiarum quoddam frustulum unius ossis dicti Apostoli suapte Viduae expectantis profluit ad manus, quod illa cum gaudio ac devotione recipiens, summa veneratione servavit.

§. 45. Fuit quoque hæc admirabilis Vidua dum orationi & contemplationi vacaret per plerasque devotas personas elevata à terra, per hominis mensuram, vel circiter, cum splendida & radiante facie, sæpe visa.

§. 46. Funus nondum erat traditum sepulturae, cum mulier quaedam Agnes de Còressa nomine, in Urbe commorans, quæ à nativitate guttur habebat grossissimè ac deformè, cum aliis venerandum currit ad funus, & cum propria zona manus sanctæ jacentis Brigittæ cum devotione tangi fecisset, zonam eandem simili devotione circumduxit ad collum, & paulo post guttur detumuit, & ad conformitatem debitam divino miraculo fuit redactum.

§. 47. Verum Francisca de Sabellis dicti Monasterii S. Laurentii monialis, quæ biennio debilitatem & adversam stomachi valetudinem passa, fere semper lecto decubuerat infirma, & honorandæ Viduae familiaris fuerat, cum adhuc insepultum corpus intra claustrum servaretur, cum gravi labore de lecto surrexit, tam longam infirmitatem patiens, & adjuta pervenit ad feretrum, & secum illud jacuit tota nocte, nec Deum desit cum devotione & instantia deprecari, quod meritis & precibus Viduae, cujus corpus aderat, tam molesta tamque diutina valetudine in tantum saltem alleviaretur, quod cum reliquis monialibus divinis officiis interesse, & per claustrum cum expediret adjuta per neminem ire posset, & mane facto repetit se circa proprii sanitatem corporis efficacius remedium, quam deprecata fuerat impetrasse.

Populus strim dicitur ad eum corpus dicitur illud quod ad biduum apud Monasterium S. Laurentii in Neapoli fuit sepelitur.

Populus strim dicitur ad eum corpus dicitur illud quod ad biduum apud Monasterium S. Laurentii in Neapoli fuit sepelitur.

S. Th. Ap. reliquias ad Ottonam vice secunda supervenisset fuerat enim antea longe per visionem sibi revelatum, quod secunda vice sui adventus ad ipsam terram, devotum ejus desiderium impleteretur.

Orati & contemplationi vacaret per plerasque devotas personas elevata à terra, per hominis mensuram, vel circiter, cum splendida & radiante facie, sæpe visa.

Francisca Sabellis de Sabellis dicti Monasterii S. Laurentii monialis, quæ biennio debilitatem & adversam stomachi valetudinem passa, fere semper lecto decubuerat infirma, & honorandæ Viduae familiaris fuerat.

*Infantulus
viam reci-
pit, non me-
tuo natum
esse.*

§.48. Verum ut Deus benedictus hujus dilectæ Viduæ mundo magna merita demonstraret, contigit ut Elsebina nara mulier dicte Lincopensis dioc. cum infantulum mortuum peperisset, summo dolore plene, ac tandem ad se reuerfa, Deum prece humili exoraret, quod meritis Viduæ tantoperè celebrandæ infantulus vitam suscipere, & emisso voto, quod cum infantulo, si ad vitam veniret, & imagine circa sepulchrum Viduæ sanctæ visitaret, exemplò infantulus calefcere, & palpitare cepit, vitamque plene suscepit. Mulier vero plena deuotione atque gaudio, votum implevit emissum.

*Mira uita
alio multu
S. Brigida
claruit, qua
reuerentur.*

§.49. Sed quid pluribus immoramur, cum Deus omnipotens hujus almæ Viduæ meritis surdis aures aperuerit, mutis linguæ officiu soluerit, tremulis paraliticis soliditatem præbuerit, curvis erectionem, contractis & invalidis liberum beneficium gradiendi, cæcis visum, mulieribus partu periclitantibus liberationem, morbis aliis incurabilibus sanitatem, naufragos, & aquis uehementibus laborantes perduxerit ad salutis portum: Et si ea quæ Deus benedictus Viduæ sæpeditæ meritis, tam illa superstitæ, quam post ejus resolutionem felicem, mirabilia præter, & super vires naturæ, fuit operatus, nec desinit operari, uellemus per singula recensere. Nos aliis diuersis implicatos, longa valde in tali recitatione prolixitas detineret, possunt tamen fideles auidi talia gesta pernoctere, liberum in quo fideliter annotantur perquirere curiosè.

*Corum tantu
u. r. i. a. t. e. s. a
circa corpore
S. Brigida
per. i. t. e. s. p. e.
r. e. i. o. s. t. r.
maur.*

§.50. Vota autem apud monasterium in Vvatzsteno supradictum, ad quod venerabile corpus hujus benedictæ Viduæ translatum fuit, perfoluta, & appositæ imagines ac statuæ, magnum testimonium perhibent ueritati.

*Præcia ita
que prædico-
rum uerifica-
tione esse Pont.
S. Brigida
Sanctum esse
pronuntiat &
canonizat.*

§.51. Et quoniam per sancti Spiritus operationem hæc Vidua pervigil, per excellentia merita, in Dei Patris gloria collocata militantem propemodum illustrat Ecclesiam. Nosque gustamus, & uidemus, quia bona fuit, & est negotiatio ejus, & propterea in nocte supervenientis temporalis mortis ejus, virtutum & meritorum lucerna non debet extinguere, est enim non sub modio, sed super candelabrum posita, & per Domini universam domum inextinguibile lumen affert, quin potius filii sanctæ matris Ecclesiæ surgant, & beatissimam prædicent, eique dent de fructu manuum suarum, laudentque eam in portis Matris Ecclesiæ opera ejus. Nos qui pro inuncto ministerii pastoralis officio sumus sapientibus, & insipientibus debitores, per ea quæ tam de felicis recordationis Gregorii XI. & Urbani VI. Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum, quàm mandato nostro super his habitæ sunt, de ueritate præmissorum per testes idoneos, & alias probationes legitimas certius informati, eisque ueris compertis, & pro parte charissimæ in Christo filie nostræ Margaritæ Reginæ Sueciæ illustris, ac Prælatorum, & Procerum Regni sui, necnon dilectorum filiorum Populi officialium Almæ Urbis, ac dilectarum in Christo filiarum S. Laurentii, & de Vvatzsteno monasteriorum prædictorum Abbatissarum conventuum, sæpius & cum instantia requisiti, in nomine Domini, ut jam tandem Viduam ejus celeberrimam benedicentes benedicamus, & super ea effloreat sanctificatio nostra, ad honorem Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, & ad exaltationem orthodoxæ fidei, & Christianæ religionis augmentum, necnon ad sedationem schismatis, ac fidei, & Ecclesiæ unionem, auctoritate ipsius Dei omnipotentis, Patris & Filii & Spiritus sancti, ac Beatorum Apostolorum Petri supradicti & Pauli, atque nostra, de fratrum nostrorum consilio, & assensu omnium Prælatorum in Romana Curia consistentium, decernimus, declaramus, desinimus, pronuntiamus, bonæ memoriæ Beatam Brigitam, alias Britidam supra sæpius nominatam, Sanctam esse, & tanquam Sanctam ab universali Ecclesia uenerari, ac Sanctorum Catalogo abscribi debere, & ipsam nunc adscribimus de præsentibus.

*F. Annotat
ipsum pr. de
23. In illi in-
f. Annot.*

§.52. Statuentes ut ab universali Ecclesia anno quolibet, in die qua illam post deuidum triumphatumque mundam, in perpetuas æternitates præsens vita parturii, uidelicet x. kalen. Augusti, festum ipsius, & officium sicut pro una sancta non uirgine nec martyre, deuotè & solemniter celebretur.

§.53. Et ut ad venerabile sepulchrum ipsius ardentius & effluentius Christi fidelium confluat multitudo, & ejusdem Sanctæ celebrius colatur festiuitas, & ejus nomen crebrius recolatur, auctoritate prædicta omnibus uerè penitentibus, & confessis, qui sepulchrum ejus hujusmodi apud ipsum monasterium in Vvatzsteno in eisdem festi, necnon v. kal. Junii, quo uidelicet die hujusmodi corpus uenerandum apud ipsum monasterium translatum fuit, & sub ad præsens occurrentibus diebus deuote uisitauerint annuatim, singulis uidelicet eorundem dierum diebus, quibus dictum sepulchrum uisitauerint, ut præferatur, septem annos & totidem quadragenas de inunctis eis penitentibus misericorditer relaxamus.

§.54. Quocirca ueritatatem uestram monemus, requirimus, & hortamur attentè, uobis nihilominus in uirtute sanctæ obedientiæ, & ad æternorum præmiorum augmentum districtius injungentes, quatenus præsentibus nostras literas Clericis & populis uestris, auctoritate nostra solemniter publicantes hujusmodi uenerabilis Sanctæ, cum solemnitate debita celebretis & faciatis etiam celebrari, omnipotentem Deum, à quo sancta desideria, recta consilia, & iusta sunt opera, totis cordis affectibus humiliter deprecantes, ut ejusdem sanctæ precibus & meritis exoratus, det seruis suis illam quam mundus dare non potest pacem, ut & corda nostra mandatis suis dedita, & hostium sublata formidine, tempora nostra sint sua protectione tranquilla, nobisque concedat ut post peractum nostræ uillicationis ministerium, unà cum credito nobis grege, mereamur ad sempiterna gaudia peruenire.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Nonis Octobris, Pontif. nostri Anno 2.

INNOCENTIUS SEPTIMUS PONT. CCVII. ANNO DOMINI MCCCXVI.

Innocentius VII. de Familia Meliorata, Patria Sulmonensis, Cosmus antea uocatus, 29. Papa Regnicola, Presbyter Cardinalis S. Crucis in Hierusalem. Creatus Romæ 16. Kalen. Novemb. Anno Domini 1404. Coronatus quarto Nonas Novemb. Vixit annos 2. dies 2. Creauit Cardinales 12. Obiit Anno Domini 1406. 8. Idus Novemb. Sepultus fuit in Basilica S. Petri in Sacello S. Thomæ. Vacauit Apostolica sedes dies viginti quatuor.

Benedictus XII. dictus XIII. Antipapa, Arago, Hispanus, Petrus de Luna antea uocatus, Archidiaconus Cesaraugustanus. Creatus Auenione 4. Kal. Octob. 1394. fuit pseudopontifex annos circiter triginta, creauit pseudocardinales 24. Obiit Anno Domini 1414. mense Septembri.

Clemens